

MINISTRY OF ITAUKEI AFFAIRS

MINISTRY OF ITAUKEI AFFAIRS
ITAUKEI TRUST FUNDS COMPLEX
87 QUEEN ELIZABETH DRIVE, SUVA
P.O.BOX 2100, GOVERNMENT BUILDING, SUVA, FIJI.

TELEPHONE: (679) 3100 909

FAX: (679) 3317 077

31 ni Janueri, 2017

CAU NI MATABOSE NI VEIKA VAKAITAUKEI

Ni bula vinaka tale na turaga, marama, cauravou, goneyalewa kei kemuni ragone. Ena macawa sa oti e veivakararamataki na Tabacakacaka iTaukei ena tawani ni itutu vakavakavanua. Ia, ena macawa qo au na gadreva meu na bulagoci keda ena itavi ni Matabose ni Veika Vakaitaukei ka vakarurugi kina na veivalenivolavola taucoko ni yasana e Viti.

E sa mai qaravi rawa na bose vumatolu ni Roko Tui e Nadave ka mai uto ni veitalanoa na kena vakavinakataki na ituvatuva ni veiqaravi (*Annual Corporate Plan* kei na *Business Plan*) ka vaka kina na veiqaravi ni vakaillesilesi e na Valenivolavola ni Yasana.

E ra mai veivakadreti na Turaga Vunivola Tudei ka Vunilewa tale ga ni Matabose ni Veika Vakaitaukei, Naipote Katonitabua vei ira na Roko Tui mera nanuma na nodra Vosa ni bubului ena gauna ni Veivakatikori me na idusidusi vei ira ena gauna ni nodra veiqaravi. E ra vakaraitaka tale ga nida veiqaravi e na dua na gauna vou ka sa dodonu me na laveti na veiqaravi ki na dua na itagede ka sotava na draki ni bula edaidai.

E veitalanoataki tale ga na nodra sa mai vakamatanitutaki na Nasi ni Koro kei na ituvatuva ni nodra veiqaravi vou ena veikoro.

E a mai vakaitavi na Lotu Wesele ena vuku ni Lako Yani Vou ka vakabauti ni sa gauna me na valuti kina na bula dravudravua ka meda yavala na iTaukei me vakayagataki na noda iyaubula ka vaka kina na kilaka kei na vuku vakaitaukei me ivurevure ni noda vakalougatataki mai vua na Kalou.

E rau a qai mai semata na vakasama ni rawaka na Lomainasau Cooperative kei Jale Silimaibau na itaukei ni *Sunset Buses* ka ra vakauqeti na Roko Tui me vunautaki na vakabulabulataki ni solesolevaki kei na rawaka vakailavo me vueti kina na bula ni vuvale ena veisiga.

E a bau laurai tale ga eso na iwalewale ni veivakatorocaketaki mai na veiyasai vuravura ka ra vakaraitaka na vakaillesilesi era a gole yani i Thailand kei South Korea na veika era sa rawata kei na kena veiwekani kina solesolevaki.

E vakaraitaki na ituvatuva ni vulika sa vakarautaka tu na Matabose e na vuku ni veikoro ka mai laurai na veika era sa rawata na veiyasana e na vuku ni rua na vulatolu sa oti.

E ra sa qai mai vakaitavi na Roko Tui ni 14 na yasana ka bau cau tale ga na Turaga Roko mai Nadarivatu e na vuku ni nodra ituvatuva ni veiqaravi, na veika e ra sa rawata ka vaka kina nodra tatadra kei na nanamaki e na yabaki vou oqo.

E dua na i tuvatuva ka mai vakabulabulataki tale e na mua ni yabaki sa oti sa ikoya na vakasokumuni itukutuku ena veikoro (*Village Profiling*) ka sa qarava rawa na cakacaka levu oqo na Yasana o Serua. Na itukutuku oqo e na qai vakaraitaka mai na iwiliwili ni lewenikoro kei na iwasewase vakayabaki, na ituvaki ni nodra itikotiko, na tikobulabula, na maroroi ni benu, na bose vakoro kei na kena veiqaravi, na veiliutaki vinaka kei na veimaliwai. Na itukutuku qo sa na qai rawa ni mai tuvani vakavinaka kina na veivakatorocaketaki ni matanitu me na tagava na veika dina e tiko e na lomanikoro.

E ra sa mai duavata na turaga Roko Tui me na qaravi na cakacaka oqo e na veikoro taucoko e Viti ena loma ni yabaki oqo.

E a qai mai sogota na Turaga na iVukevuke ni Vunilewa e na Matabose, Brigadier Apakuki Kurusiga e na nona veivakayadrati vei ira na Roko Tui e na itavi levu e sa tu me na qaravi.

**Naipote Katonitabua
Vunilewa ni Matabose ni Veika Vakaitaukei**